

діяльності та прогнозування необхідного «горизонту» інвестування такі переведення доцільно дозволяти не частіше ніж один раз на два роки.

Запропонована модель інвестування коштів накопичувальної системи пенсійного забезпечення дозволяє: зробити процес інвестування коштів Накопичувального фонду максимально прозорим та низькоризиковим; сформувавши чітку та зрозумілу бенефіціарам систему диференціації суб'єктів накопичувальної пенсійної системи за інвестиційними політиками та рівнем ризику; забезпечити бенефіціарам можливість самостійно управляти ризиком своїх пенсійних накопичень на протязі їх життєвого циклу; стабілізувати накопичувальну пенсійну систему та зробити її максимально прозорою та контрольованою.

Література: 1. Леонов Д. Таксономія пенсійних фондів: світовий досвід// Київ КНЕУ, Збірник „Фінанси, облік і аудит”, вип.10, 2007, с.76-93 2. Леонов Д. Накопичувальна складова пенсійної системи України: місце недержавних пенсійних фондів // Ринок цінних паперів України, №№11-12, 2010, с.57-74 3. Горюк Н. Рух до старту обов'язкової накопичувальної пенсійної системи в Україні .- Матеріали XIV Міжнародного форуму учасників ринку капіталу, Україна, м.Алушта 23 вересня 2011 р., с.2-25 4. Леонов Д. Накопичувальна складова пенсійної системи України: проблеми реформування // Ринок цінних паперів України, №№11-12, 2011, с.77-88

Луцпол О.М.,
доцент кафедри фінансів і банківської справи ДонНТУ,
м. Донецьк, Україна

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Ключовою умовою сталого економічного розвитку є забезпечення стабільності розвитку національної фінансово-кредитної системи. Оскільки остання є складним системним утворенням, то стабільність розвитку всієї системи передбачає стабільність розвитку кожного її елемента у їх взаємодії та під впливом зовнішніх чинників [1, с.3].

Стабільність розвитку фінансово-кредитної системи може бути кількісно оцінена шляхом визначення та моніторингу динаміки рівня фінансової безпеки країни, важливою складовою якої є рівень банківської безпеки. Банківська безпека - це такий стан банківської системи, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних загроз, здатністю забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та економічне зростання [2, с.57]. Отже, стабільність банківської системи є однією з важливих умов стабілізації фінансово-кредитної системи та сталого розвитку країни. Офіційними показниками рівня банківської безпеки України є два індикатори - частка іноземного банківського капіталу в загальному обсязі банківського капіталу (x_1) та обсяг кредитування банками реального сектору економіки у % до ВВП (x_2) [3]. На підставі даних табл.1 ми проаналізували стан та динаміку цих індикаторів.

Таблиця 1

Динаміка індикаторів банківської безпеки України [4]

Індикатор та його порогове значення	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
$x_1 \leq 30, \%$	9,6	19,5	27,6	35,0	36,7	35,8	40,6	41,9
$x_2 \geq 30, \%$	20,7	24,0	29,5	36,1	46,8	50,6	46,3	43,8

Як видно з даних табл.1, індикатор x_1 з 2007 року перевищує порогове значення, що свідчить про наявність та поступове посилення небезпечної залежності національної банківської системи від іноземного капіталу. Значення індикатора x_2 , навпаки, покращились. Так, до 2007 року вони зростали, але були меншими за порогове, а з 2007 року стали перебільшувати його. З 2010 року вони почали знову зменшуватися, але не стали меншими за порогове значення.

З вищесказаного випливає об'єктивне питання, яким є загальний рівень банківської безпеки протягом 2004 – 2011 рр. та яка його тенденція зміни? У відповідь на це питання виникає об'єктивна необхідність узагальнення двох індикаторів в один показник. Він повинен

враховувати не тільки кількісну сторону (значення індикаторів), а й якісну – тенденцію їх зміни та ступень близькості до порогового значення. Для визначення узагальненого показника - рівня банківської безпеки пропонується застосування теорії нечіткої логіки, що дає змогу врахувати і кількісне значення, і якісну характеристику індикаторів. Для врахування ступеня близькості індикатора до порогового значення та динаміки його зміни було застосовано бальну оцінку та введено поняття «сірої зони» в інтервалі $\pm 10\%$ від порогового значення, що характеризує такі значення індикатора, за яких складно дати однозначну оцінку [5, с. 201]. Розподіл балів наведений у табл.2.

Таблиця 2

Розподіл балів з урахуванням значень індикатора

Параметр індикатора	Кількість балів
Гірше за нижню межу «сірої зони»	0 – 0,250
Гірше за порогове значення, але вище за нижню межу «сірої зони»	0,251 – 0,500
Краще за порогове значення, але гірше за верхню межу «сірої зони»	0,501 – 0,750
Краще за порогове значення і вище за верхню межу «сірої зони»	0,751 – 1,000

Для розрахунку рівня банківської безпеки застосовано модуль нечіткої логіки Fuzzy Logic Toolbox пакету прикладних програм Matlab. Для проведення розрахунку введені наступні терми індикаторів – вхідних змінних: T_1 - для індикатору x_1 , T_2 - для індикатору x_2 ; T_3 - для вихідної змінної - рівня банківської безпеки y_1 :

$$T_1 = \begin{matrix} x_{1,1} \\ x_{1,2} \\ x_{1,3} \\ x_{1,4} \end{matrix} = \begin{matrix} \text{достатня} \\ \text{допустима} \\ \text{критична} \\ \text{небезпечна} \end{matrix} = \begin{matrix} 0-27\% \\ 27,1-30\% \\ 30,1-33\% \\ 33,1-100\% \end{matrix}; T_2 = \begin{matrix} x_{2,1} \\ x_{2,2} \\ x_{2,3} \\ x_{2,4} \end{matrix} = \begin{matrix} \text{небезпечний} \\ \text{критичний} \\ \text{допустимий} \\ \text{високий} \end{matrix} = \begin{matrix} 0-26,9\% \\ 27-29,9\% \\ 30-32,9\% \\ 33-100\% \end{matrix};$$

$$T_3 = \begin{matrix} y_{1,1} \\ y_{1,2} \\ y_{1,3} \\ y_{1,4} \end{matrix} = \begin{matrix} \text{небезпечний} \\ \text{критичний} \\ \text{достатній} \\ \text{високий} \end{matrix} = \begin{matrix} 0-0,250 \\ 0,251-0,500 \\ 0,501-0,750 \\ 0,751-1,000 \end{matrix}$$

Для визначення рівня банківської безпеки було застосовано модель Мамдані. Агрегування нечітких правил за двома вхідними змінними здійснювалося за допомогою логічного добутку (оператор min). Агрегування імплікацій стосовно правил проводилося із застосуванням логічної суми (оператор max). Результати розрахунку зображені на рис.1.

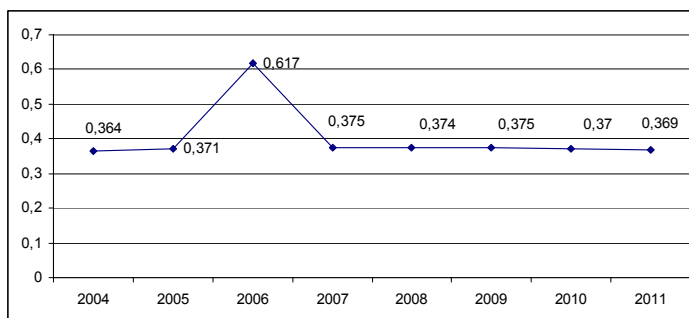

Рис.1 Динаміка рівня банківської безпеки України

Як видно з рис.1, лише в 2006 році рівень банківської безпеки був достатнім, в інших періодах – критичним. Це негативно впливає на рівень фінансової безпеки країни та свідчить про

дестабілізацію її фінансово-кредитної системи. Також з рис.1 видно, що рівень банківської безпеки не має чіткої тенденції змін, але протягом 2007 – 2011 рр. спостерігається його поступове зниження. Це свідчить про відсутність застосування в Україні дієвих механізмів стабілізації банківської системи та, в цілому, фінансово-кредитної системи.

Література: 1. Забезпечення фінансової стабільності в Україні в умовах посткризової економіки / Я. В. Белінська, Д. С. Покришка, О. О. Молдован [та ін.]. – К. : НІСД, 2011. – 88 с. 2. Коваленко А.Ю. Аналіз та оцінка рівня фінансової безпеки України [Електронний ресурс] / А.Ю. Коваленко // Наукові праці. Сер. Економіка -2010. - Вип.120. - С.56-61. - Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Economy/2010_120/120-9.pdf 3. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України // Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980&cat_id=38738. 4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. 5. Фінансова безпека підприємств і банківських установ [Текст]: монографія/ за заг. редакцією д-ра екон. наук. проф. А.О. Єпіфанова [А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 295с.

*Мудь М.О.,
студент-магістр кафедри фінансів,
грошового обігу і кредиту ЛНУ ім. І. Франка,
м. Львів, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

На рівень та темпи економічного розвитку країни значний вплив має обрана фіскальна політика. Кількість податків, їх види, порядок нарахування та сплати є одними з тих чинників, що суттєво впливають на рівень підприємницької, виробничо-господарської та фінансової діяльності. Серед найважливіших податків, які мають безпосередній вплив на функціонування підприємств та економіку в цілому, є податок на прибуток підприємств. Він становить значну частку в доходах зведеного бюджету України і, водночас, у складі податкових платежів суб'єктів господарювання. Значне податкове навантаження на суб'єктів господарювання зумовлює пошук нових шляхів оптимізації механізмів прибуткового оподаткування, формування та реалізації державної податкової політики.

Багато праць українських вчених-фінансистів, зокрема А. Даниленко, А. Крисоватого, В. Федосова, В. Опаріна, В. Чубая, О. Василика, П. Мельника, В. Андрущенко, Ю. Пасічника, присвячені питанням побудови стабільної та ефективної податкової системи, оптимізації прибуткового оподаткування. Важливим кроком вдосконалення адміністрування податку на прибуток підприємств було прийняття Податкового кодексу. Проведення податкової реформи та прийняття Податкового кодексу України було здійснено з метою покращення умов діяльності підприємств, детінізації економіки та забезпечення стабільних достатніх надходжень до бюджетів різних рівнів. Стосувалися зміни й податку на прибуток підприємств, зокрема порядку визначення об'єкта оподаткування, особливостей нарахування амортизації, оподаткування операцій особливого виду, звільнення від оподаткування.

Так, сьогодні об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток, що визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду [1, с.168]. Таким чином, з прийняттям ПКУ було усунуто поняття "валові доходи" та "валові витрати", введено загальні методи амортизації основних засобів, що сприяло зближенню податкового та бухгалтерського обліку стосовно обліку й відображення у звітності сум нарахованого податку на прибуток підприємств. Крім того, до 1 квітня 2011 р. в Україні діяла базова ставка податку на прибуток розміром 25 %. З 1 квітня 2011 р. ставка податку на прибуток становила 23 %, з 1 січня 2012 р. – 21 %, а з 1 січня 2013 р. становитиме 19 % та з 1 січня 2014 р. – 16 % [2, с.310]. Дані кроки повинні сприяти зниженню рівня податкового навантаження, підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, активізації інвестиційної-інноваційної діяльності.